

dr Katarzyna Pisarska
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Kolegium Ekonomiczno-Społeczne
Katedra Studiów Politycznych

AUTOREFERAT HABILITACYJNY

1. POSIADANE DYPLOMY I STOPNIE NAUKOWE

- 2009 Dyplom doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych, ze specjalizacją „Unia Europejska” na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „*Rola Polski we współtworzeniu polityki wschodniej Unii Europejskiej*”. **Szkoła Główna Handlowa** w Warszawie.
- 2004 Dyplom magistra w zakresie europejskich nauk politycznych i administracji (MA in European Politics and Administration) na podstawie pracy magisterskiej w języku angielskim pt. “*The Eastern Dimension as a neighborhood cooperation policy in response to EU’s eastward enlargement – a Polish perspective*”. **College of Europe** w Brugii, Belgia
- 2003 Dyplom magistra w zakresie międzynarodowych stosunków gospodarczych i politycznych, ze specjalizacją „Unia Europejska” na podstawie pracy magisterskiej w języku angielskim “*Paper Walls of Fortress Europe: Poland on its way of implementing the EU visa policy and its Eastern neighbors*”. **Szkoła Główna Handlowa** w Warszawie.
- 2003 Dyplom magistra stosunków międzynarodowych ze specjalizacją „Amerykanistyka i Mass Media” uzyskany na podstawie pracy magisterskiej w języku angielskim pt. “*Dynamics of American Ethnic Politics: Lobbying for Polish inclusion into NATO.*” **Uniwersytet Łódzki**, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych.

2. INFORMACJE O DOTYCHCZASOWYM ZATRUDNIENIU

- 01.2005 – obecnie **Szkoła Główna Handlowa** w Warszawie. Asystent, od 2010 roku adiunkt w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym SGH. Zatrudnienie kolejno w Katedrze Administracji Publicznej (2005-2013), Katedrze Unii Europejskiej (2013-2015) oraz Katedrze Studiów Politycznych (obecnie).
- 03.2007 – obecnie **Fundacja „Europejska Akademia Dyplomacji”** w Warszawie. Założyciel i dyrektor pierwszej w Europie pozarządowej akademii dyplomatycznej, zajmującej się m.in. wdrażaniem działań z zakresu dyplomacji publicznej Polski. Instytucja wypromowała do chwili obecnej ponad 5000 absolwentów z 50 państw świata.

- | 01.10.2012_- obecnie **Azerbaijan Diplomatic Academy** w Baku. Wykładowca (Visiting Lecturer) w ramach programu Komisji Europejskiej „Jean Monnet”; wykłady dla azerskich urzędników państwowych z tematyki integracji europejskiej.
- 09.2013 – obecnie **Wyszehradzka Szkoła Nauk Politycznych** w Warszawie. Założyciel i dyrektor prowadzonej pod egidą Rady Europy szkoły liderów społeczno-politycznych dla obywateli państw Wyszehradu, Partnerstwa Wschodniego, Rosji i Bałkanów.
- 10.2014 - obecnie **Warsaw Security Forum**. Dyrektor Programowy organizowanej przez Fundację im. Kazimierza Pułaskiego oraz Biuro Bezpieczeństwa Narodowego jednej z największych w regionie międzynarodowych konferencji dotyczących bezpieczeństwa. Dotychczas zorganizowano 3 jej edycje z udziałem ok. 2000 ekspertów.
- 06.2010 – 06.2011 **Komisja Spraw Zagranicznych Sejmu RP**, doradca społeczny przy Przewodniczącym Komisji, Andrzeju Halickim.
- 03.2006 – 06.2010 **Rada Europy**, Strasburg, ekspert ds. organizacji pozarządowych w Europie Środkowej i Wschodniej; organizator Warszawskiego Regionalnego Kongresu Organizacji Pozarządowych (2006); członek delegacji Rady Europy do Federacji Rosyjskiej (2006, 2007, 2009)
- 04.2005 – 05.2005 **Ministerstwo Spraw Zagranicznych**, zatrudniona przy organizacji III Szczytu Rady Europy.
- 01.2005 – 04.2005 **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**, ekspert ds. analizy zgodności ustawodawstwa polskiego z IV Tytułem Konwencji Schengen.

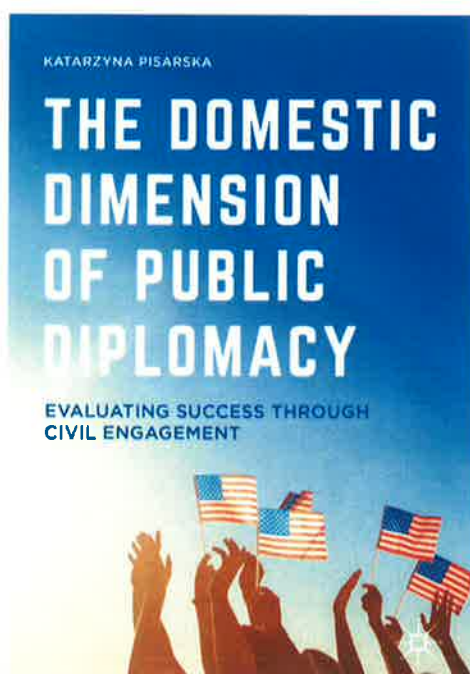
3. WSKAZANE OSIĄGNIĘCIE

Wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych I tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

a) Tytuł osiągnięcia naukowego

MONOGRAFIA W JĘZYKU ANGIELSKIM:

The Domestic Dimension of Public Diplomacy - Evaluating Success through Civil Engagement

(Krajowy Wymiar Dyplomacji Publicznej – ocena skuteczności poprzez ewaluację zaangażowania społeczeństwa w politykę)

b) Autor publikacji, rok wydania nazwa wydawnictwa

Katarzyna Pisarska

Rok wydania: 2016

Wydawnictwo Palgrave MacMillan, London/New York

c) Omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Tematem książki są najnowsze zmiany dokonujące się w praktyce dyplomacji publicznej, których wyrazem jest wyłanianie się nowego obszaru tej polityki, mianowicie **krajowego wymiaru dyplomacji publicznej** (*Domestic Dimension of Public Diplomacy*). Przedstawiona praca, wydana przez prestiżowe brytyjskie wydawnictwo Palgrave MacMillan, jest pierwszą w literaturze przedmiotu, angielskojęzyczną monografią poświęconą temu tematowi, a autorka jest jedną z kilku naukowców na świecie, i jedyną w Polsce, która podjęła się wieloletnich badań międzynarodowych w tym obszarze. Badania oparte są o ponad 80 empirycznych wywiadów przeprowadzonych w latach 2012-2015 z dyplomatami oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych w USA, Norwegii i Australii. Mają one wartość zarówno teoretyczną, polegającą na zaproponowaniu trójplaszczynowego modelu definiowania krajowego wymiaru dyplomacji publicznej, jak i praktyczną, wynikającą z analizy trzech studiów przypadku oraz lekcji wyniesionych z doświadczeń analizowanych krajów. Jako dyrektor Europejskiej Akademii Dyplomacji zajmującej się stroną wdrożeniową dyplomacji publicznej, autorka łączy w pracy warsztat naukowy będący wynikiem licznych staży i stypendiów naukowych w czołowych zagranicznych ośrodkach naukowych (Harvard University, Johns Hopkins University, Oslo University, Australian National University) z wieloletnią praktyką pracy zawodowej w organizacji pozarządowej, współpracującej na co dzień z rządami wielu państw. O istotnym wkładzie monografii w światową literaturę przedmiotu świadczy treść dwóch pozytywnych recenzji międzynarodowych ekspertów, zleconych przez wydawnictwo Palgrave MacMillan przed podjęciem decyzji o publikacji monografii, oraz dwóch dodatkowych recenzji, o które zwróciła się autorka do dwóch światowych autorytetów akademickich z obszaru dyplomacji publicznej: Prof. Alana Hendriksona z Tufts University w USA oraz Prof. Giles Scott-Smitha z Leiden University w Holandii.

Wprowadzenie do tematyki badań

Tworzona w Stanach Zjednoczonych w okresie zimnowojennym dyplomacja publiczna (DP) rozumiana była jako bezpośrednie działania państwowe mające na celu wpłynięcie na zagraniczną opinię publiczną dla osiągnięcia określonych celów polityki zagranicznej. Podobnie jednak jak ogólna praktyka dyplomacji, także dyplomacja publiczna ulegała znacznym zmianom wraz z upływem czasu. Następujące w latach 90. przemiany w sferze globalnej komunikacji osłabiły skuteczność tradycyjnych narzędzi dyplomacji publicznej tj. propagandy, kampanii promocyjnych, czy nawet bezpośrednich kontaktów między przedstawicielami państwa trzeciego a społeczeństwem kraju przyjmującego. Znaczenia nabrały natomiast relacje między podmiotami społeczeństwa obywatelskiego zagranicą i w kraju, które, ze względu na ich autentyczność i efektywność, stały się obszarem zainteresowania praktyków dyplomacji publicznej. W nowym liberalnym paradygmacie, dyplomacja publiczna realizowana przez państwo ma w pierwszej kolejności wspierać i promować naturalnie powstające relacje między społeczeństwami, wychodząc z założenia, że to obywatele są najlepszymi ambasadorami swojego kraju. Dlatego też praca definiuje **krajowy wymiar dyplomacji publicznej** jako „zdolność rządu do zaangażowania własnego społeczeństwa w praktyki polityki zagranicznej poprzez informowanie, współdziałanie i pomoc w definiowaniu tożsamości państwowej/narodowej”. Takie zaangażowanie wymaga jednak głębokiej zmiany w podejściu państw do własnych obywateli oraz do samej definicji dyplomacji publicznej. Nastąpić musi ewolucja w relacjach rząd - społeczeństwo z polityki komunikacji jednostronnej lub dwustronnej (monologue/dialogue) do polityki opartej na współdziałaniu z szeregiem różnych podmiotów pozarządowych (*collaborative public diplomacy*). Praca definiuje takie **współdziałanie** jako realizowanie projektów w duchu wzajemnego partnerstwa dla wspólnego dobra. Oznacza to, że zamiast hołdować dbałości o wizerunek czy szerzyć ideologie lub normy, celem **Nowej Dyplomacji Publicznej** (NDP) jest wyjaśnianie swojej polityki i pokazanie jak przyczynia się ona do zapewnienia ogólnego dobra publicznego – pokoju, bezpieczeństwa, poszanowania praw człowieka, prawa międzynarodowego, dobrobytu, zrównoważonego rozwoju itd. Gdy dyplomacja publiczna opiera się w pierwszej kolejności na współdziałaniu, przestaje ona być wyłącznie działalnością państwa i staje się polityką realizowaną przez wiele krajowych podmiotów (w tym przede wszystkim przez organizacje pozarządowe, ośrodki kulturalne czy

instytucje edukacyjne), które współpracują ze swoimi zagranicznymi odpowiednikami, realizując projekty służące obu stronom (wymiany edukacyjne i kulturalne, pomoc rozwojowa etc.). Budowanie pozytywnego wizerunku państwa na świecie staje się wówczas naturalną wypadkową takich działań, opartych na budowaniu wzajemnego zaufania między narodami.

Hipoteza i pytania badawcze

Główna **hipoteza badawcza** pracy stanowi, że państwa, które angażują swoje społeczeństwa w realizację celów dyplomacji publicznej w sposób znaczący zwiększają zasięg i skuteczność tej polityki. Jak wykazały wcześniejsze badania przedmiotu, działać się tak może dlatego, że:

- a) skuteczność dyplomacji publicznej wzrasta odwrotnie proporcjonalnie do stopnia widocznej ingerencji państwa. Społeczeństwa państw trzecich z natury pozostają nieufne w stosunku do kampanii promocyjnych, czy propagandy sygnowanej przez rządy innych państw. Stąd istnieje potrzeba angażowania pozarządowych partnerów krajowych jako pośredników w relacjach z zagranicznymi odbiorcami.
- b) komunikacja z własnym społeczeństwem stanowi pomost nad rosnącą w ostatnich dekadach przepaścią między celami polityki zagranicznej a stosunkiem rodzimego społeczeństwa do świata zewnętrznego. Większe zrozumienie przez obywateli celów polityki zagranicznej własnego państwa owocuje większym zaangażowaniem ze strony obywateli w inicjatywy dyplomacji publicznej oraz w szeroko rozumianą współpracę międzynarodową.

Wychodząc poza dotychczasowe badania w tym obszarze, monografia, bazując na trzech studiach przypadku i 80 wywiadach dowodzi, że ścisła współpraca w zakresie dyplomacji publicznej między kluczowymi podmiotami krajowymi (w tym organizacjami pozarządowymi), poprawia przepływ informacji oraz – na skutek informacji zwrotnej – prowadzi do znaczących dostosowań tej polityki i zwiększenia jej skuteczności. Podmioty pozarządowe, widząc realne przełożenie swoich działań na politykę państwa, w rezultacie zwiększają swoje zaangażowanie (efekt *buy-in*), co prowadzi do dalszej synergii działań między państwem a rodzimym społeczeństwem. To z kolei wpływa na wzrost wiarygodności dyplomacji publicznej w państwach trzecich. Praca stawia następujące **cząstkowe pytania badawcze**:

- Jak należy definiować Krajowy Wymiar Dyplomacji Publicznej i jakie działania wchodzi w jego zakres?
- Czy liberalne demokracje, o podobnej strukturze polityczno-społecznej i silnym społeczeństwie obywatelskim, są równie zaawansowane w procesie wdrażania współpracy na linii rząd- społeczeństwo w obszarze polityki zagranicznej (Krajowy Wymiar Dyplomacji Publicznej)
- Jeśli występują różnice w poziomie tej współpracy i jakie są czynniki wpływające na ten stan rzeczy?
- Czy wysoki poziom wdrażania krajowego wymiaru PD w sposób znaczący wpływa na skuteczność działań w obszarze dyplomacji publicznej, a niski poziom hamuje postępy w tej polityce?

Praca oparta jest na analizie trzech głównych **teorii stosunków międzynarodowych** - realizmu, liberalizmu oraz konstruktywizmu - opowiadając się za tą ostatnią teorią jako najbardziej obiecującą dla dalszych badań nad dyplomacją publiczną. Z perspektywy konstruktywistycznej dyplomacja publiczna nie jest narzędziem rządzenia państwem opartym na manipulacji (jak uważają realisci), ale kanałem do znajdowania wspólnej płaszczyzny, budowania wspólnych tożsamości i umacniania współpracy. Otwartość teorii konstruktywizmu na eksplorowanie zmiany w podstawowym mechanizmie stosunków międzynarodowych stwarza przestrzeń dla włączenia podejścia socjologicznego i otwiera drogę do rozważań o Nowej Dyplomacji Publicznej i krajowym wymiarze dyplomacji publicznej.

Metodologia

Praca opiera się na na wynikach badań empirycznych, prowadzonych w latach 2012-2015 w trzech uniwersytetach zagranicznych podczas staży naukowych. Były to kolejno: Johns Hopkins University, Waszyngton (DC) w Stanach Zjednoczonych (2011), University of Oslo w Norwegii (2012),) oraz Australian National University, Canberra w Australii (2015),). Wybór tych krajów nie był przypadkowy: wyselekcjonowano bowiem państwa leżące na trzech różnych kontynentach, jednak o zbliżonej strukturze społeczno-politycznej (liberalne demokracje), z

rozwiniętymi społeczeństwami obywatelskimi oraz bogatymi doświadczeniami w realizacji programów dyplomacji publicznej.

Możliwość przeprowadzenia trzech **studiów przypadku** nie tylko zapewniło wgląd w praktykę dyplomatyczną USA, Norwegii i Australii, ale przede wszystkim umożliwiło pierwszą, unikalną **analizę porównawczą** krajowego wymiaru dyplomacji publicznej. Porównanie to zostaje przeprowadzone na trzech platformach zaangażowania, tzn. z wykorzystaniem zmiennych, które opisują stosunki między rządem a organizacjami pozarządowymi, poziom zaufania społecznego i kulturę współpracy. Przeprowadzona analiza porównawcza opierała się na zgromadzonych w czasie kwerend źródlach pierwotnych i wtórnych oraz na **jakościowej metodzie wywiadów elit** (*elite interviewing*). Dla celów badania wybrano grupę 80 amerykańskich, norweskich i australijskich dyplomatów (łącznie 49 osób) oraz działaczy pozarządowych (łącznie 31 osób) zaangażowanych w działania swoich krajów w dziedzinie dyplomacji publicznej. Powodem selekcji takiej grupy jest fakt, że dyplomaci oraz ich partnerzy pozarządowi są, w swojej codziennej pracy, najlepiej wyposażonymi obserwatorami praktyki komunikacji między rządem a rodzimym społeczeństwem. Każda strona (rządowa i pozarządowa) może ocenić z innej perspektywy skuteczność realizowanych inicjatyw dyplomacji publicznej, równocześnie dokonując ewaluacji poziomu współdziałania między państwem a społeczeństwem przy wdrażaniu tej polityki.

Przeprowadzając wywiady podjęto wszelkie możliwe kroki, aby zagwarantować uniwersalność zebranych spostrzeżeń. Wymagało to przede wszystkim zapewnienia spójności w procesie zbierania danych w trakcie wywiadów. Były to **wywiady częściowo ustrukturyzowane** (*semi-structured interviews*): każdemu rozmówcy zadawany był ten sam zestaw pytań, w tej samej kolejności, z zapewnieniem odpowiedniej przestrzeni na swobodnie płynącą rozmowę, tak aby w trakcie wywiadu mogły się pojawić nowe idee. W ten sposób mógł zostać osiągnięty cel dojścia do punktu nasycenia i powtarzania się informacji udzielanych przez respondentów.

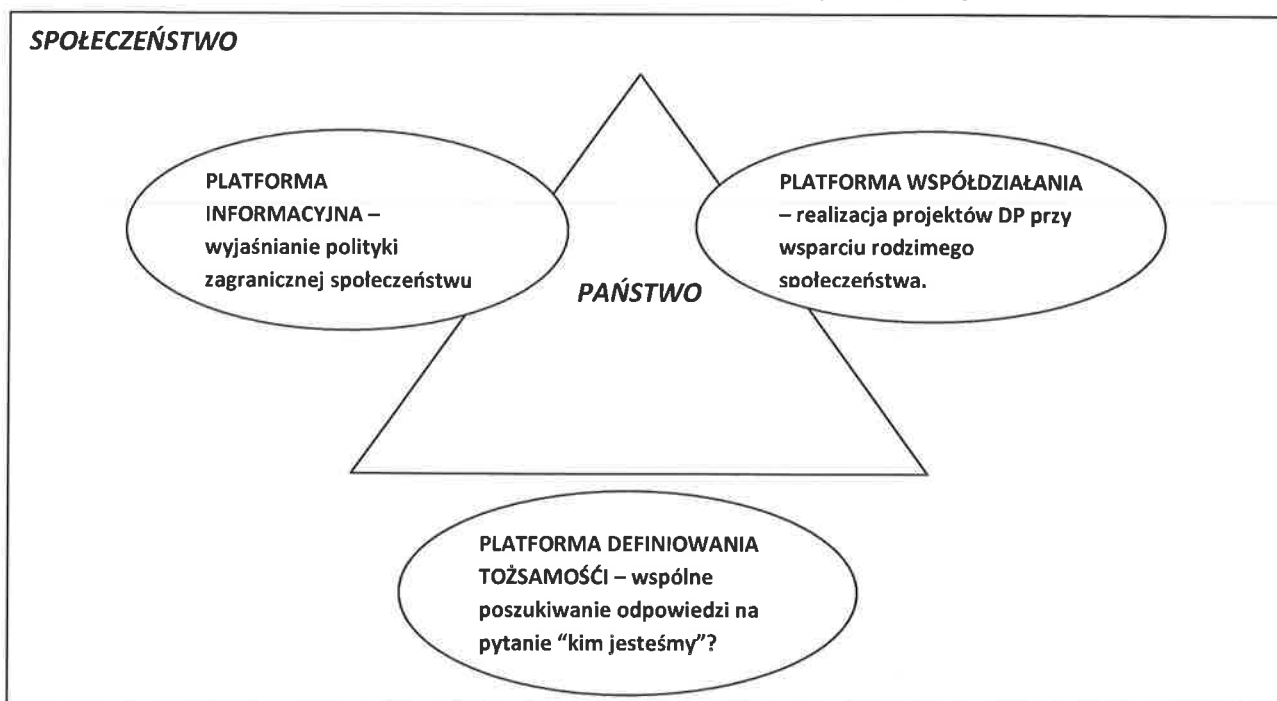
Wyniki badań

Model definiowania Krajowego Wymiaru Dyplomacji Publicznej oraz jego funkcjonowanie w Norwegii, Australii i USA

W pierwszej kolejności przeprowadzona analiza porównawcza danych z trzech studiów przypadków pozwoliła na stworzenie modelu definiującego wymiar krajowy dyplomacji publicznej. Powstały model określa tę politykę jako składającą się z trzech platform działalności państwowej służących:

- a) wyjaśnianiu celów i działań polityki zagranicznej własnemu społeczeństwu oraz otrzymywaniu informacji zwrotnej w tym obszarze (platforma informacyjna);
- b) angażowaniu podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w kraju w państwowe inicjatywy dyplomacji publicznej ORAZ wspieraniu niezależnych wysiłków tych podmiotów w dziedzinie PD (platforma współdziałania);
- c) inicjowaniu rozważań w społeczeństwie nt. tożsamości narodowej/grupowej oraz wspólnych wartości, na których oparty mógłby być przekaz dyplomacji publicznej (platforma definiowania tożsamości).

Ilustracja 1. Platformy definiujące Wymiar Krajowy Dyplomacji Publicznej

Platforma informacyjna jest zinstytucjonalizowanym dialogiem publicznym, w którym społeczeństwo w kraju ma swój głos w debacie o polityce zagranicznej. Najważniejsze działania podejmowane przez rząd w ramach tej platformy to działania z dziedziny edukacji, konsultacji oraz zbierania informacji. Informacje zwrotne od społeczeństwa, które nabierają coraz większej wagi, są zbierane za pomocą ankiet, spotkań publicznych i grup fokusowych.

Platforma współdziałania to następny krok na drodze angażowania przez państwo własnego społeczeństwa i naturalne rozwinięcie działań podejmowanych w ramach platformy informacyjnej. Tutaj przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego w kraju (w szczególności organizacje pozarządowe) nie pełnią już tylko funkcji konsultacyjnej dla polityki rządu, ale stają się rzeczywistymi współrealizatorami dyplomacji publicznej realizowanej przez państwo lub nawet niezależnymi podmiotami prowadzącymi własne działania DP (dyplomacja obywatelska, dyplomacja organizacji pozarządowych). Platforma ta składa się z dwóch oddzielnych, lecz skoordynowanych działań. Z jednej strony państwo zachęca podmioty społeczeństwa obywatelskiego do angażowania się w prowadzone już działania dyplomacji publicznej. Oznacza to nawiązywanie partnerstw lub otwarte przetargi dla podmiotów pozarządowych w ramach realizowanych programów dyplomacji publicznej (wymiany edukacyjne i kulturalne, pomoc rozwojowa, pomoc techniczna w państwach trzecich). Z drugiej strony, państwo wspiera niezależne inicjatywy realizowane przez podmioty pozarządowe (w tym uniwersytety, samorządy lokalne, organizacje pozarządowe), które promują współpracę międzynarodową i dialog z państwami trzecimi. Może to się wyrażać poprzez wkład finansowy, pomoc organizacyjną podmiotom krajowym działającym w państwach trzecich (za pośrednictwem ambasad i konsulatów) lub też poprzez zaniechanie działań – zwłaszcza jeśli współpraca dotyczy wrażliwych obszarów relacji (np. pamięci historycznej), w przypadku których ingerencja państwa może nie zostać dobrze przyjęta przez społeczeństwo lokalne.

Platforma definiowania tożsamości, to najbardziej zaawansowany obszar współpracy między państwem a społeczeństwem, opierający się na refleksji na temat elementów składowych tożsamości narodowej oraz sposobu w jakim ta wspólna tożsamość i wyznawane przez społeczeństwo wartości są komunikowane poza granicami państwa. Jest to najbardziej efektywny sposób nadania spójnej narracji działaniom dyplomacji publicznej, ale również, co

ważniejsze, odnalezienie „niszy”, swoistego wyróżnika tej polityki, wyrażającej zestaw wartości i idei szeroko wspieranych przez społeczeństwo.

Po zbudowaniu modelu wymiaru krajowego dyplomacji publicznej podjęto się oceny poziomu jego wdrażania w trzech badanych państwach: Norwegii, Australii i USA. Wyniki badań w sposób sumaryczny przedstawione są w tabeli 1.

Tabela 1. – Poziom Wdrażania Wymiaru Krajowego PD w Norwegii, Australii i USA

	Norwegia	Australia	USA
Platforma Informacyjna (dialog ze społeczeństwem nt. polityki zagranicznej)	Wysoki	Średni	Słaby
Platforma Współdziałania (angażowanie społeczeństwa obywatelskiego w państwowe inicjatywy DP oraz wspieranie niezależnych inicjatyw w tym obszarze)	Bardzo wysoki	Średni	Bardzo wysoki
Platforma Definiowania Tożsamości (budowanie narracji dla dyplomacji publicznej poprzez wspólne definiowanie tożsamości narodowej/grupowej)	Bardzo wysoki	Słaby	Wysoki

Badanie jednoznacznie pokazało, że pomimo względnych podobieństw w strukturze polityczno-społecznej trzech omawianych państw, istnieją duże różnice w zakresie poziomu wdrażania nowej filozofii prowadzenia dyplomacji publicznej.

Najdalej idącymi osiągnięciami w tej dziedzinie pochwalić się może **Norwegia**. Zaangażowanie tego państwa na rzecz pokoju (Norweska Dyplomacja Pokojowa), będące najważniejszym przesłaniem i parasolem dla wszystkich działań z zakresu dyplomacji publicznej, oparte jest na umiejętnym wykorzystywaniu wszystkich platform wymiaru krajowego DP. Po pierwsze, opracowując przekazy dyplomacji publicznej, Norwegia stosuje platformę definiowania tożsamości, wykorzystując przekonania norweskiego społeczeństwa, że ich kraj jest Narodem

Pokoju z określoną międzynarodową misją do wypełnienia. Po drugie, rząd Norwegii w sposób wzorcowy współpracuje z norweskim społeczeństwem obywatelskim przy realizacji celów dyplomacji publicznej (platforma współdziałania). Omawiamy w pracy tzw. „Model Norweski” zakłada obecność organizacji pozarządowych nie tylko w procesach konsultacji, ale również przewiduje kluczową rolę dla tych organizacji przy współtworzeniu i implementacji inicjatyw dyplomacji publicznej. Zapewnia też szerokie finansowanie działań trzeciego sektora. Wreszcie, poprzez ciągły dialog z własnym społeczeństwem (za pomocą platformy informacyjnej), Norwegia zapewnia poparcie wyborców dla swoich działań (w tym dla znaczących transferów pomocy rozwojowej do państw rozwijających się) i utożsamianie się społeczeństwa z działaniami państwa zagranicą.

Sytuacja wygląda całkiem inaczej w **Australii**. Wyraźny brak konsensusu w kwestii tego co określa narodową tożsamość Australijczyków stwarza sytuację, w której dyplomacji publicznej brak spójnego parasola dla swoich działań (platforma definiowania tożsamości). Bez wyraźnego zdefiniowania przesłania działań dyplomacji publicznej opartych na wyznawanych przez całe społeczeństwo australijskie wartościach, ciężko jest przeciwdziałać negatywnym stereotypom, które istnieją na temat Australijczyków w wielu krajach azjatyckich. Ponadto badania pokazały, że poważną przeszkodą dla wysiłków podejmowanych w ramach australijskiej dyplomacji publicznej jest zmienne podejście kolejnych rządów Australii do zakresu współpracy ze społeczeństwem obywatelskim (platforma współdziałania). Wielu respondentów podkreślało dużą nieufność między organizacjami pozarządowymi a instytucjami państwa, wynikającą z prowadzonej w latach 2004-2011 przez rząd Premiera Johna Howarda polityki dyskryminacji trzeciego sektora. Wprowadzanie przez państwo mechanizmów typu „gag-clause” (zakazujące krytykowania działań rządu organizacjom otrzymującym dotacje państwowe), czy wybiórcze stosowanie ulg podatkowych w celu osłabienia organizacji rzecznictwa społecznego (*advocacy organizations*), poważnie utrudniło współpracę między państwem a organizacjami pozarządowymi we wszystkich dziedzinach życia społecznego, w tym w polityce zagranicznej. Najbardziej udane inicjatywy ostatnich lat, t.j. *New Colombo Plan*, to działania angażujące przede wszystkim uczelnie wyższe w Australii, a więc instytucje mające w przeszłości dobre doświadczenia współpracy z rządem. Najmniej udane inicjatywy to próby koordynacji polityki

rozwojowej lub polityki azylowej, gdzie poziom zaufania między organizacjami pozarządowymi a rządem jest najniższy.

Stany Zjednoczone plasują się natomiast gdzieś między Norwegią i Australią. Rząd USA ma bogate i wieloletnie doświadczenie w zakresie wykorzystywania platformy współdziałania z krajowymi organizacjami pozarządowymi, zwłaszcza przy realizacji międzynarodowych wymian edukacyjnych i kulturalnych. Praca dokumentuje szereg praktyk stosowanych przez Departament Stanu USA, które w sposób wzorcowy angażują podmioty pozarządowe w realizację dyplomacji publicznej w tym zakresie. Ponadto rząd amerykański, dużo chętniej niż norweski czy australijski, uznaje prywatne inicjatywy podmiotów pozarządowych jako inicjatywy współtworzące szeroko rozumianą dyplomację publiczną USA. W końcu, administracja USA działa sprawnie w zakresie platformy definiowania tożsamości, wykorzystując w przekazie dyplomacji publicznej wszystkie wartości, z którymi Amerykanie się utożsamiają, tj. wolność, demokrację i pluralizm. Niestety, Stany Zjednoczone, jako jedyne z badanych państw, nie podejmują się w zasadzie korzystania z platformy informacyjnej w komunikacji ze społeczeństwem amerykańskim. Wynika to z daleko posuniętej federalizacji państwa i wstrzeźliwości władz w Waszyngtonie do prowadzenia szerokiego dialogu nt. polityki zagranicznej ze społeczeństwem. Konsekwencją tej wstrzeźliwości jest niestety bardzo duża niewiedza wśród społeczeństwa amerykańskiego dotycząca wyzwań globalnych i miejsca Stanów Zjednoczonych na świecie.

Czynniki determinujące poziom wdrażania poszczególnych platform współpracy rząd-społeczeństwo (wdrażanie Wymiaru Krajowego Dyplomacji Publicznej)

Ostatnia część pracy poświęcona była przyczynom zróżnicowanego poziomu zaawansowania państwa we wdrażanie poszczególnych platform współpracy między rządem a społeczeństwem obywatelskim w zakresie realizacji polityki zagranicznej (Wymiar Krajowy Dyplomacji Publicznej). Jak pokazały badania na poziom ten wpływ mają trzy czynniki: tradycja polityki zagranicznej, kultura demokratyczna oraz dotychczasowa historia relacji między rządem a rodzimym społeczeństwem obywatelskim.

I tak w **Norwegii**, skutecznemu wdrażaniu krajowego wymiaru dyplomacji publicznej sprzyja zarówno tradycja polityki zagranicznej, jak i wewnątrz krajowa kultura demokratyczna. Wyznawany przez Norwegów **Liberalny Internacjonalizm** ma wzmacniać poczucie tolerancji pomiędzy narodami, prowadzić do wymieszania się substratów narodowych, promować działania na rzecz wspólnego globalnego dobra. W polityce wewnętrznej duży nacisk kładzie się na wartości takie, jak solidarność, równość i uczciwa redystrybucja dóbr między obywatelami. Kulturę współdziałania w Norwegii wzmacnia wysoki poziom wzajemnego zaufania między obywatelami (kapitał społeczny) oraz między obywatelami a rządem, przy ogólnej skłonności do współwłasności i skutecznej kontroli demokratycznej. Istnienie silnie zakorzenionej kultury współdziałania prowadzi do większego ożywienia społeczeństwa obywatelskiego, którego aktywność mierzona jest za pomocą liczby członków stowarzyszeń i zaangażowania ze strony obywateli. W relacjach zewnętrznych istnienie kultury współdziałania pozwala Norwegom łatwiej budować rozległe sieci kontaktów na całym świecie. Praktykowane jest to nie tylko przez przedstawicieli rządu, ale także przez norweskie społeczeństwo obywatelskie, które nawiązuje kontakty ze swoimi odpowiednikami poprzez organizacje humanitarne, religijne i inne. W końcu, dzięki kulturze współdziałania Norwegom naturalnie przychodzi rozwijanie sieci kontaktów między różnymi instytucjami i stronami oraz pełnienie, w razie konieczności, roli mediatora.

W **Australii** główną filozofią uprawiania polityki zagranicznej pozostaje **Pryncypialny Pragmatyzm**. Jest to koncepcja wywodząca się z teorii realizmu w stosunkach międzynarodowych, promująca politykę zagraniczną wynikającą z realistycznej oceny rzeczywistości i odrzucająca promowanie wartości jako celu samego w sobie. Takie podejście do polityki zagranicznej prowadzi do krytycznej oceny samej dyplomacji publicznej, której skuteczność jest trudno mierzalna. Pragmatyzm nakazuje Australijczykom odrzucić koncepcje tj. wspólne dobro globalne, chyba że dany obszar bezpośrednio dotyczy przyszłości Australii (zmiany klimatyczne). Skutecznemu wdrażaniu krajowego wymiaru dyplomacji publicznej nie sprzyjają również opisane wcześniej trudne relacje między państwem a trzecim sektorem. Jakkolwiek w Australii istnieje silne społeczeństwo obywatelskie, które nierzadko zaangażowanie jest w poważne projekty międzynarodowe. Synergia między tymi działaniami, a działaniami państwa jest niestety jednak niewielka. Brak jest zrozumienia roli jakie

społeczeństwo obywatelskie może odgrywać w realizacji polityki zagranicznej Australii. Brak jest również finansowania tych działań ze środków publicznych.

Najtrudniejsze do oceny pozostają czynniki kształtujące realizację wymiaru wewnętrznego dyplomacji publicznej **Stanów Zjednoczonych**. Z jednej strony polityka zagraniczna USA oparta jest na ideach liberalizmu i idealizmu, w tym promowaniu uniwersalnych wartości oraz współdziałaniu i szukaniu synergii z różnymi podmiotami działającymi na obszarze stosunków międzynarodowych. Jednocześnie jednak, w różnych okresach historii, polityka zagraniczna USA potrafiła charakteryzować się unilateralizmem i realizmem (wojna w Iraku), które w znaczący sposób osłabiają amerykańską dyplomację publiczną oraz wizerunek USA jako lidera wolnego świata. W polityce wewnętrznej silnie zakorzenione jest współdziałanie z podmiotami pozarządowymi – zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi. Niezaprzeczalna jest zdolność rządu USA do pracy ze społeczeństwem obywatelskim w kraju, ale przede wszystkim jego gotowość do umacniania zaufania między wieloma podmiotami i promowania zaangażowania obywatelskiego przy realizacji polityki zagranicznej państwa. Stany Zjednoczone mają więc wszelkie przesłanki aby prowadzić, podobnie do Norwegii, dyplomację publiczną opartą na współdziałaniu (*collaborative public diplomacy*). Uniemożliwia to jednak tradycja polityki zagranicznej charakterystyczna dla państw-hegemonów.

Nowatorstwo badań

Praca w sposób znaczący poszerza obszar badań z zakresu dyplomacji publicznej. Wzbogaca literaturę przedmiotu o trzy studia przypadku, opracowane w oparciu o ponad 80 oryginalnych wywiadów z praktykami, które ukazują jak krajowy zasięg polityki jest rozumiany i realizowany w Norwegii, Australii i USA. Ponadto, badanie wnosi następujący wkład do dziedziny przedmiotu:

- Po pierwsze, dowodzi, że aby przekaz dyplomacji publicznej był skuteczny zagranicą, powinna mu towarzyszyć wewnętrzna legitymizacja i utożsamianie się społeczeństwa ze sprawą (*Studium przypadku nr 1: Norweska Dyplomacja Pokojowa i Studium przypadku nr 2: Ambiwalentne zaangażowanie Australii w Azji*).

- Po drugie, udowadnia, że udana realizacja programu dyplomacji publicznej w znacznym stopniu zależy od poziomu zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w kraju w proces opracowywania polityki (*Studium przypadku nr 3: Programy wymian edukacyjnych sponsorowane przez rząd USA*), co z kolei uzależnione jest od jakości stosunków między organizacjami pozarządowymi a rządem w danym kraju (*Studium przypadku nr 1 i Studium przypadku nr 2*)
- Po trzecie, wprowadza autorski model dla oceny poziomu współpracy na linii rząd-społeczeństwo w obszarze polityki zagranicznej (Wymiar Krajowy Dyplomacji Publicznej), składającej się z trzech platform zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego: platformę informacyjną, współdziałania i definiowania tożsamości.
- Po czwarte, uznając fakt, że podmioty pozarządowe zaczynają inicjować własną dyplomację publiczną i opierając się na wywiadach z ponad 30 przedstawicielami NGO z trzech różnych krajów, zapewnia wgląd w taką praktykę w dziedzinie pomocy rozwojowej.
- Wreszcie, porównanie trzech studiów przypadków umożliwia przedstawienie udokumentowanego i uwiarygodnionego wniosku, że państwa, które mają dobre relacje w pracy ze społeczeństwem obywatelskim i bardziej zaawansowaną kulturę współpracy w kraju, będą pionierami nowej dyplomacji publicznej– dyplomacji opartej na współdziałaniu.

Możliwość praktycznego wykorzystania badań

Badanie ma szerokie zastosowanie praktyczne i służyć może jako inspiracja dla dyplomatów oraz rządów państw realizujących określone cele dyplomacji publicznej w swoich państwach. Pozwala ono wyciągnąć następujące wnioski dla prowadzenia tej polityki:

- a) Po pierwsze, jak pokazano na przykładzie Norwegii i Australii, szerokiemu przekazowi dyplomacji publicznej powinna towarzyszyć wewnętrzna legitymizacja i utożsamienie się społeczeństwa krajowego ze sprawą.

- b) Po drugie, decydenci kształtujący politykę zagraniczną powinni nauczyć się angażować społeczeństwo w kraju w działania związane zarówno z formułowaniem, jak i realizacją inicjatyw dyplomacji publicznej, ale także w coraz większym stopniu uznawać i wspierać działania PD podejmowane niezależnie przez społeczeństwo obywatelskie w kraju.
- c) Wreszcie, dyplomaci i rządy państw powinny postrzegać własne społeczeństwo jako „strategicznych odbiorców”, z którymi należy prowadzić dwustronną komunikację, gdyż jest to równie ważne jak w przypadku odbiorców zagranicznych.

Jak podkreślono w recenzjach, książka może również służyć jako ważna lektura obowiązkowa na zajęciach z zakresu polityki zagranicznej i dyplomacji publicznej.

3. OMÓWIENIE NAJWAŻNIEJSZYCH NURTÓW BADAWCZYCH

A. Analiza Bibliometryczna (pełna analiza w osobnym załączniku)

Dorobek naukowy:

- Całkowita liczba publikacji: **24**
- Pełnotekstowe publikacje naukowe: **21**
- Autorstwo monografii: **2**
- Redakcja naukowa książek: **2**
- Rozdziały w książkach: **10**
- Punktacja MNiSW: **153**
- Łączny wskaźnik Impact Factor: **0.632**
- Liczba cytowani w Google Scholar: **3**
- Liczba cytowań w Publish or Perish: **5**
- Indeks Hirsha: **1**

B. Omówienie głównych kierunków podejmowanych badań w publikacjach naukowych

W mojej pracy naukowej można wyodrębnić trzy zasadnicze kierunki badań:

- I. Dyplomacja publiczna, w tym wymiar krajowy tej polityki
- II. Polityka zagraniczna Polski i Unii Europejskiej
- III. Polityki wewnętrzne Unii Europejskiej

DYPLOMACJA PUBLICZNA

Pierwszym i dominującym w ostatnich latach (2012-2016) obszarem prowadzonych przeze mnie badań jest dyplomacja publiczna oraz wykorzystanie „miękkiej siły” (*soft power*) w stosunkach międzynarodowych. Tematom tym poświęcona jest również opisana wcześniej monografia habilitacyjna. Zainteresowanie tematyką związane jest z moim doświadczeniem zawodowym prowadzenia od 2004 roku **Europejskiej Akademii Dyplomacji** - pierwszej w Europie pozarządowej akademii dyplomatycznej, którą od czasu założenia ukończyło ponad 5000 absolwentów z 50 państw świata. Przez 13 lat istnienia Akademii miałam okazję realizować liczne projekty z zakresu dyplomacji publicznej na zlecenie rządu polskiego (Wyszehradzka Szkoła Nauk Politycznych, wymiany liderów polsko-rosyjskich i liderów polsko-ukraińskich) oraz Departamentu USA (wymiany licealne między szkołami w USA i w Polsce). Realizowałam również ponad 40 programów autorskich wymian, finansowanych przez grantodawców międzynarodowych i polskich (Rada Europy, Fundacja Adenauera, PZU, Fundacja Boscha etc.). Doświadczenia te pozwoliły mi na dogłębne zrozumienie mechanizmów współpracy między rządami państw a podmiotami krajowego społeczeństwa obywatelskiego przy realizacji celów dyplomacji publicznej. W 2011 roku rozpoczęłam badania naukowe w tym obszarze w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Projekt badawczy zatytułowany „Wykorzystanie narzędzi typu „soft power” w polskiej polityce zagranicznej – lekcje wyniesione od tych, którym się powiodło”, otrzymał w latach 2011, 2012 i 2015 granty ze środków dla młodych naukowców Kolegium, w łącznej kwocie 61725 PLN (zadania badawcze: KES 02/BMN/0007/11, 02/BMN/0006/12; KES/BMN15/04/15). Praca

badawcza opierała się w pierwszej kolejności na analizie studiów przypadku państw, które odnosiły sukcesy w dyplomacji publicznej. W 2011 roku przeprowadziłam pierwszą serię 21 wywiadów jakościowych w USA, gdzie gościłam na stażu naukowym w **Johns Hopkins University** School of Advanced International Studies w Waszyngtonie. W kolejnym roku, odbyłam podobną wizytę studyjną w Norwegii, gdzie instytucją goszczącą był Departament Studiów Politycznych na **Uniwersytecie Oslo** (20 wywiadów). W końcu, w 2015 roku otrzymałam prestiżowe stypendium Go8 przyznawane przez 8 najlepszych uczelni australijskich. Umożliwiło mi ono 4-miesięczny pobyt na **Australian National University** gdzie przeprowadziłam ponad 40 wywiadów z australijskimi dyplomatami i przedstawicielami organizacji pozarządowych. Badania pozwoliły mi zdefiniować nowy obszar dyplomacji publicznej, znany jako „wymiar krajowy” tej polityki oraz opracować nowatorski model jego funkcjonowania. Praca zaowocowała artykułami w międzynarodowych czasopismach, w tym jednym z listy filadelfijskiej (*Scandinavian Political Studies*) nt. Norweskiej Dyplomacji Pokojowej oraz amerykańskich programów wymiany edukacyjnej i kulturalnej. Rozwijając zainteresowanie tematem, badałam również dyplomację publiczną państw wyszehradzkim, w tym Polski oraz opracowywałam rekomendacje działań dla rządów tych państw. We wszystkich badaniach dowodziłam jednoznacznie, że skuteczna realizacja programów dyplomacji publicznej w znacznym stopniu zależy od poziomu zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w kraju w prowadzenie polityki. Przedstawiałam argumenty na to, że wraz z upływem czasu może się zmienić sposób zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, które zamiast uczestniczyć w samej realizacji programów dyplomacji publicznej będzie wpływać na opracowywanie programu i określanie samej polityki w tym obszarze.

Moja ekspertyza zaowocowała licznymi zaproszeniami na konferencje międzynarodowe, prośbami o prowadzenie szkoleń z praktyki dyplomacji publicznej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz zaproszeniem mnie do Komisji ds. obrony doktoratów z tego obszaru w prestiżowym instytucje holenderskim Clingendael (*Netherlands Institute of International Relations*). Zostałam również poproszona o napisanie rozdziału do głównego światowego podręcznika z zakresu miękkiej siły: *Routledge Handbook of Soft Power*. Wynikiem prowadzonych badań w zakresie dyplomacji publicznej, oprócz monografii habilitacyjnej, są następujące publikacje:

1. Pisarska K. (2017), "North America & Europe – The Soft Power Outliers (Overview)" ,in: *Routledge Handbook of Soft Power*, edited by Naren Chitty, Craig Hayden, Li Ji, Gary Rawnsley, John Simons, Routledge, pp. 235-238, liczba stron monografii: 488, ISBN 978-1-138-94581-4.
2. Pisarska K. (2015), "Peace Diplomacy and the Domestic Dimension of Norwegian Foreign Policy: The Insider's Accounts", *Scandinavian Political Studies*, Volume 38, Issue 2, p. 198–215, ISSN 0080–6757 DOI: 10.1111/1467-9477.12042.
3. Pisarska K. (2014), "The role of domestic public engagement in the formulation and implementation of U.S. Government-sponsored Educational Exchanges – an Insider's Account", *Place Branding & Public Diplomacy*, Palgrave MacMillan, pp. 5-17(13), vol. 11, nr 1, ISSN 1751-8040, DOI: 10.1057/pb.2014.11
4. Pisarska K. (2014), "How Visegradians can emulate the Scandinavians, *CPD Monitor*, Vol.6, Issue 2/2014, https://uscpublicdiplomacy.org/pdin_monitor_article/how-visegradians-can-emulate-scandinavians

POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Drugi obszar mojej działalności naukowo-badawczej wiąże się z polityką zagraniczną Polski oraz polityką Unii Europejskiej. Tematyką tą zajmowała się jeszcze w czasie studiów (1998-2004), poświęcając jej wszystkie trzy prace magisterskie pisane w języku angielskim. W 2003 roku, pod opieką naukową Profesora Jeffrey'a Kleimana z University of Wisconsin-Marshfield/Wood County, przebywającego na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego, przygotowałam pracę magisterską „*Dynamics of American Ethnic Politics: Lobbying for Polish inclusion into NATO.*” Praca oparta była na licznych, niedostępnych w Polsce dokumentach źródłowych oraz wywiadach jakościowych, zebranych w czasie pobytu na **stażu w Kongresie Stanów Zjednoczonych** (2003). Dotyczyła ona wysiłków Polski oraz Polonii Amerykańskiej na rzecz włączenia państwa w struktury Sojuszu Euroatlantyckiego. Pracawydana została w 2003 roku w formie monografii przez Wydawnictwo Mediton. W tym samym roku broniłam również pracę magisterską w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie zatytułowaną „*Paper Walls of Fortress Europe: Poland on its way of implementing the EU visa policy and its Eastern neighbors.*” Badania do pracy poświęcone

były wyzwaniem stojącym przed polską polityką wschodnią po wprowadzeniu obowiązku wizowego dla obywateli Ukrainy, Białorusi i Rosji. Część wyników została opublikowana w książce „Polska i jej sąsiedzi” wydanej przez Wydawnictwo SGH. W końcu, w 2004 obroniłam pracę magisterską w Kolegium Europejskim w Brugii dotyczące tematyki, której miałam poświęcić kolejne lata badań: roli Polski w tworzeniu polityki wschodniej Unii Europejskiej (praca zatytułowana: *The Eastern Dimension as a neighborhood cooperation policy in response to EU's eastward enlargement – a Polish perspective*).

Podczas rocznego pobytu w Belgii (2003-2004), na stypendium rządu polskiego, miałam okazję nawiązać współpracę z dyplomatami 25 państw członkowskich pracującymi w grupie eksperckiej Rady Unii Europejskiej zajmującej się polityką wschodnią UE (COEST). Zapoczątkowało to prowadzone przeze mnie w latach 2007-2008 serie wywiadów z urzędnikami, analizujące wpływ nowych państw członkowskich (w tym Polski) na politykę Unii Europejskiej. Rozdziały teoretyczne oraz pełną metodologię badania i ankiety do ich przeprowadzenia, przygotowane zostały przeze mnie w trakcie pobytu na **stypendium Fulbrighta na Uniwersytecie Harvarda (2007)**. Zebrane w kolejnych latach materiały stanowiły podstawę do obrony doktoratu w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, zatytułowanego „*Rola Polski we współtworzeniu polityki wschodniej Unii Europejskiej*”

Przeprowadzone badania, publikowane i poszerzane później w licznych artykułach naukowych, w tym dla prestiżowego *Central European Digest*, odpowiadały na pytania dotyczące zmian, które zaszły w unijnej agendzie wschodniej w latach 2004-2015. Badałam również czynniki tych zmian, oraz rolę jaką w całym procesie odegrały nowe państwa członkowskie, w tym przede wszystkim Polska. Początkowe prace wskazywały na to, że w stosunku do swojego potencjału i aspiracji Polska w latach 2004-2007 odgrywała ograniczoną rolę w kształtowaniu unijnej polityki wschodniej. Jak pokazywały zrobione przeze mnie ankiety ilościowe aktywność Polski plasowała się na poziomie dużo mniejszej, ale niezwykle aktywnej Litwy. Polska aktywność była widoczna, lecz nie została oceniona jako bardzo skuteczna. Przeciwnie, będące w przewadze krytyczne głosy wśród unijnych urzędników i dyplomatów wskazywały na to, że odnoszone początkowo przez nasz kraj sukcesy albo zostały szybko zapomniane, gdyż zabrakło odpowiedniej ich kontynuacji („Pomarańczowa Rewolucja”); albo były osiągnięte z

poniesieniem zbyt wysokiej ceny, jaką była utrata reputacji wiarygodnego partnera (veto mandatu negocjacyjnego na porozumienie UE-Rosja). Sytuacja uległa zmianie po 2007 roku i przedstawieniu przez Polskę i Szwecję wspólnej inicjatywy wewnątrzunijnej, znanej odąd jako Partnerstwo Wschodnie. Każdy kolejny rok członkostwa Polski w Unii Europejskiej okazywał się wzbogacać proces „uczenia się” mechanizmów rządzących politykami UE i wzmacniał rolę Polski w ich kształtowaniu.

Oprócz aktywności państw członkowskich, w ostatnich latach największy wpływ na kształtowanie polityki wschodniej Unii Europejskiej miały też wydarzenia w regionie. Protesty na ukraińskim Majdanie (2013), wzrost agresywnych zachowań ze strony Federacji Rosyjskiej, w tym aneksja Krymu i rozpętanie wojny w Donbasie (2014) oraz ataki hakerskie na rządy państw UE i szeroko zakrojone działania propagandowe (2015-2016) w sposób istotny wpływają na relacje UE-Rosja oraz na prowadzoną przez UE politykę w regionie. Badania w tym obszarze kontynuowane są przez mnie obecnie m.in. w ramach otrzymanego na lata 2015-2018 **grantu Komisji Europejskiej Jean Monnet Module: “European Union, the Eastern Partnership & Russia in a New Geopolitical Context”**.

Wynikiem prowadzonych badań w tematyce polityki zagranicznej Polski i Unii Europejskiej są następujące publikacje:

1. Pisarska K. (2015), “Poland’s strategic awakening: a new leader appears”, *The Strategist*, Australian Strategic Policy Institute, Canberra <https://www.aspistrategist.org.au/polands-strategic-awakening-a-new-leader-appears/>.
2. Pisarska K. (2012), "From Great Atlanticists to Great Europeans? The Impact of Obama's Foreign Policy on Central Europe", in: *Obama, US Politics, and Transatlantic Relations: Change or Continuity?*, ed. G. Scott-Smith, Peter Lang Publishers, Frankfurt, pp. 153-168, liczba stron monografii: 326 ISBN: 9783035262155.
3. Pisarska K. (2011), "America and the Eastern Partnership Initiative: From Friend to Meaningful Contributor" , *Central European Digest*, Issue Brief no. 120, Center for European Policy Analysis, Washington D.C., pp. 1-12. <http://cepa.org/sites/default/files/documents/CEPA%20Issue%20Brief%20No.%20120,%20America%20and%20the%20Eastern%20Partnership.pdf>

4. Pisarska K. (2010), "Zmiany w europejskiej i polskiej polityce wschodniej po 2004 roku", [w:] *Administracja Publiczna. Między polityką, prawem i ekonomią*, red. J. Osiński, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa, s. 263-277, liczba stron monografii: 405, ISBN: 978-83-7378-494-9
5. Pisarska K. (2010), "Polityka Unii Europejskiej wobec Federacji Rosyjskiej przed i po 2004 roku: czynniki zmian i kierunki ewolucji"; [w:] *Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej*, Rok 8 (2010), Zeszyt 3, Lublin, s. 31-49, ISSN 1732-1395
6. Pisarska K. (2010), "Doktryna ULB - koncepcja Giedroycia i Mieroszewskiego", *Komentarz Międzynarodowy Pułaskiego*, Warszawa, maj/2010, ss.23-25, ISSN 2080-8852. Dostępny na: https://pulaski.pl/wp-content/uploads/2015/02/Giedroyc_Mieroszewski_KMP_5.2010_PL-1.pdf
7. Pisarska K. (2008), "The role of the new Member States in the developing of the EU's Eastern agenda in the years 2004-2007 – perceptions of EU officials", *The Pulaski Report* no. 1, Fundacja Kazimierza Pułaskiego, Warsaw. Dostępny na: <https://pulaski.pl/en/the-role-of-the-new-member-states-in-the-developing-of-the-eus-eastern-agenda-in-the-years-2004-2007-perceptions-of-eu-officials/>
8. Pisarska K. (2006), „Polityka zagraniczna Unii Europejskiej jako narzędzie przewycięzania kryzysu wewnątrzunijnego, [w:] *Integracja europejska - nowe bariery czy trwały kryzys?*, red. K. Żukrowska, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa, s. 531-546, liczba stron monografii: 638, ISBN 978-83-7378-255-6.
9. Pisarska K. (2005), „Polskie doświadczenia we wprowadzaniu wiz dla wschodnich sąsiadów i ich znaczenia dla Unii Europejskiej”, [w:] *Polska i jej sąsiedzi :uwarunkowania gospodarcze, polityczne i kulturowe* , red. J. Osiński, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa, ss. 91-102, liczba stron monografii: 399 ISBN: 83-7378-192-7.
10. Pisarska K. (2004) „Polska a układ z Schengen - dylematy polityki wizowej wobec wschodnich sąsiadów”, [w:] *Polska w Unii Europejskiej :praca zbiorowa* /pod red. Katarzyny Żukrowskiej i Joanny Stryjek, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa, , s. 267-276, liczba stron monografii: 444, ISBN 83 7378 114 5.
11. Pisarska K. (2004), "Rola Polski w tworzeniu Wschodniego Wymiaru UE", [w:] *Polska w NATO i Unii Europejskiej - nowe priorytety polskiej polityki zagranicznej*, red. K.

Pisarska, Z. Pisarski, Wydawnictwo FMD, Warszawa, ss. 109-122, liczba stron monografii: 240, ISBN 83-920929-0-2.

12. Pisarska K. (2002), "Polska a jej wschodni sąsiedzi w świetle wprowadzenia polityki wizowej UE na polskich wschodnich granicach, [w:] *Szanse i Zagrożenia Polskiej Polityki Zagranicznej - opinie młodego pokolenia*, red. K. Pisarska, Z. Pisarski, Wydawnictwo Mediton, Warszawa, ss. 77-100, liczba stron monografii: 221, ISBN 83-913433-4-0.
13. Pisarska K. (2003), *The Polish American community's lobbying for poland's inclusion into NATO = Wysiłki Polonii Amerykańskiej na rzecz włączenia Polski do NATO*, Wydawnictwo Mediton, Łódź, ISBN: 83-913433-5-9, liczba stron: 122.

POLITYKI WEWNĘTRZNE UNII EUROPEJSKIEJ

Ostatnim obszarem moich zainteresowań naukowych są polityki wewnętrzne Unii Europejskiej. Opublikowane artykuły z tej tematyki były w większości rezultatem badań statutowych prowadzonych przez Katedrę Administracji Publicznej w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym SGH i dotyczyły takich zagadnień jak kryzys finansowy, czy zmiana pozycji państw narodowych wewnątrz Unii Europejskiej. Jak dowodziłam w publikowanych pracach, w okresie wzmożonych procesów globalizacyjnych procesy integracji europejskiej umacniają rolę i znaczenie poszczególnych państw UE. Badania pokazały, że stworzony wielopoziomowy system decyzyjny UE gwarantuje utrzymanie władzy państw, a dodatkowo wzmacnia ją poprzez umożliwianie działania w obszarach dotąd niedostępnych pojedynczym państwom członkowskim (walka z protekcjonizmem poprzez koordynację polityk gospodarczych oraz regulacje Jednolitego Rynku Europejskiego; wzmocnienie pozycji narodowej państwa poprzez koordynację polityk zagranicznych i udział w Europejskiej Polityce Sąsiedztwa). Dotychczasowy kierunek integracji europejskiej nie wskazuje na możliwość powstania ponadnarodowego państwa federalistycznego, lecz raczej modelu hybrydowego, z państwami narodowymi odgrywającymi nadal kluczową rolę w procesie decyzyjnym.

Wynikiem prowadzonych badań w zakresie polityk wewnętrznych Unii Europejskiej są następujące publikacje:

1. K. Pisarska, "Central Europe and the Immigrant Crisis: Understanding the East-West European Divide", *The Australian Outlook*, Australian Institute of International Affairs, Canberra, 2 November 2015
http://www.internationalaffairs.org.au/australian_outlook/europe-and-the-immigrant-crisis-the-east-west-divide/
2. Pisarska K. (2012), "European Integration Studies in Political Science: the case of Poland", in: *Analyzing European Union Politics*, eds. F. Bindi & K. A. Eliassen, Il Mulino, Bologna, pp. 411-434, liczba stron monografii: 695, ISBN-13: 978-8815147165
3. Pisarska K. (2012), „Monitorowanie rozwoju kryzysu finansowego i przezwyciężanie jego skutków – współpraca państw i instytucji Unii Europejskiej”, [w:] *Administracja Publiczna. Studia krajowe i międzynarodowe*, Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Białymstoku, Nr. 1 (19) 2012, s. 167-186, ISSN 1730-5306
4. Pisarska K. (2012), "Projekty modernizacyjne zmian pozycji państw narodowych w Unii Europejskiej", [w:] *Kwartalnik Kolegium Ekonomiczno-Społecznego Studia i Prace* nr. 1 (9)/2012, Oficyna Wydawnicza Szkoły Głównej Handlowej, Warszawa, s. 153-172, ISSN 2082-0976.
5. Pisarska K. (2011), „Państwo i ciała wpływające na wykonywanie władzy”, [w:] *Współczesne państwo w teorii i praktyce.*, red. J. Oniszczyk, SGH, Warszawa, ss. 563-582, liczba stron monografii: 716, ISBN: 978-83-7378-635-6
6. Pisarska K. (2008), „Państwo i ciała wpływające na wykonywanie władzy”, [w:] *Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy*, red. J. Oniszczyk, SGH, Warszawa, ss.257-271, liczba stron monografii: 435, ISBN: 978-83-7378-349-2

